

XII OGÓLNOPOLSKA OPOLSKA KONFERENCJA PODATKOWA

„Cło, akcyza i hazard – legislacja, praktyka, teoria”

Trudny żywot przedsiębiorcy handlującego wyrobami akcyzowymi z zagranicą. Choć handel wyrobami akcyzowymi prosty, odzyskanie akcyzy od wywiezionych wyrobów może być już wyzwaniem.

Izbicko, 18 - 19 maja 2026 roku

Zapomniane już spory o podmioty uprawnione do zwrotu

Ustawa z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym

Art. 60.

1. **Podmiotowi**, który dostarczył wyroby akcyzowe zharmonizowane na terytorium państwa członkowskiego, od których akcyza została zapłacona na terytorium kraju, przysługuje zwrot akcyzy. Zwrot akcyzy następuje na wniosek podmiotu.
2. Zwrot przysługuje również w przypadku eksportu wyrobów akcyzowych zharmonizowanych, od których akcyza została zapłacona na terytorium kraju.

Obecnie obowiązująca ustawa akcyzowa wprost wskazuje podatnika akcyzowego oraz podmiot, który nabył wyroby akcyzowe od podatnika.

W przypadku dostawy wewnątrzwspólnotowej wyrobów akcyzowych dodatkowo jest wskazany uprawniony wysyłający jako podmiot uprawniony do zwrotu.

Zapomniane już spory o podmioty uprawnione

Choć każdy dokonujący eksportu lub dostawy wewnątrzwspólnotowej wyrobów akcyzowych z zapłaconą akcyzą może ubiegać się o zwrot akcyzy wcześniej w kraju zapłaconej, to pojawiły się kolejne zapory na drodze do upragnionego zwrotu akcyzy.

Co więcej w rozstrzygnięciach tamujących dostęp do zwrotu czasem trochę nieśmiało wraca temat z przeszłości, czy wnioskodawca (inny niż wskazany w ustawie) jest uprawniony do zwrotu podatku? Może to pozostałość starych wzorów gotowców decyzji? Na pewno nie jest to istota wystąpienia.

Obecne problemy z odzyskaniem akcyzy

Sprawa odpowiedzialnego za transport wyrobów akcyzowych.

Wyrok wykładający jasno sposób interpretacji przepisów akcyzowych w zakresie zwrotu (choć wydany w realiach starej ustawy akcyzowej nie stracił na aktualności).

W wyroku sygn. akt I FSK 333/07 z dnia 3 kwietnia 2008 r. Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że o zwrot podatku akcyzowego na podstawie art. 77 ustawy z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym może wystąpić podatnik, który w ramach prowadzonej działalności gospodarczej dokonał dostawy wewnątrzwspólnotowej wyrobów akcyzowych niezharmonizowanych, od których akcyza została zapłacona na terytorium kraju, **bez względu na to, czym środkiem transportu dokonano tej dostawy**: dostawcy lub nabywcy czy też przewoźnika lub spedytora, któremu czynności przewozu zlecił dostawca bądź nabywca.

Obecne problemy z odzyskaniem akcyzy

Dokument potwierdzający zapłatę akcyzy.

Zatem, czy skutecznie odzyskamy akcyzę tylko wtedy, kiedy posiadamy deklarację podatkową z dowodem wpłaty akcyzy od danych wyrobów lub fakturę ze wskazaną kwotą akcyzy?

Obecne problemy z odzyskaniem akcyzy

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 czerwca 2025 r. sygn. akt I FSK 1716/22.

„...przepis art. 82 ust. 4 pkt 1 ustawy akcyzowej **zawiera otwarty katalog dokumentów** potwierdzających zapłatę akcyzy, nie ograniczając w tym zakresie podmiotu wnioskującego o zwrot akcyzy.”

Oczywiście tak samo należy spojrzeć na przypadek dostawy wyrobów do UE.

Prawo unijne – cel harmonizacji

Art. 113 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Rada, stanowiąc **jednomyślnie** zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą i po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, uchwała przepisy dotyczące harmonizacji ustawodawstw odnoszących się do podatków obrotowych, akcyzy i innych podatków pośrednich **w zakresie, w jakim harmonizacja ta jest niezbędna do zapewnienia ustanowienia i funkcjonowania rynku** wewnętrznego oraz uniknięcia zakłóceń konkurencji.

Prawo unijne – cel harmonizacji

Unijna ochrona wspólnego rynku sprawia, że na przypadek eksportu i dostawy wewnątrzwspólnotowej możemy spojrzeć trochę inaczej.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że nasze przepisy mają być podporą, a nie zaporą, dla prawidłowo funkcjonującego unijnego rynku wewnętrznego.

Brak możliwości powrotu do składu podatkowego

Czy problem by zniknął, gdyby w naszej ustawie wprowadzono mechanizm umożliwiający ponowne wprowadzenie wyrobów akcyzowych do składu podatkowego celem objęcia procedurą zawieszenia poboru akcyzy?

Być może.

Na pewno jednak takie rozwiązanie wyrównałoby szanse przedsiębiorców działających w Polsce, co więcej dostosowałoby ono nasze regulacje do obowiązujących dyrektyw akcyzowych (zasada opodatkowania konsumpcji wyrobów akcyzowych).

Obecne problemy z odzyskaniem akcyzy

Niespodziewany bohater przy zwrocie akcyzy – banderola (choć czy banderola za 8 gr ma sens?).

Zasadniczo znaki akcyzy ułatwiają proces zwrotu nawet, kiedy nie mamy dokumentów rozliczenia akcyzy, czy też faktury z akcyzą.

No bo, jeżeli nawet banderolami nie płacimy akcyzy, czyż nie są one dowodem legalnego produktu, z akcyzą uregulowaną?

Obecne problemy z odzyskaniem akcyzy

Trudniej jest, kiedy jestem handlowcem i wywożone przeze mnie wyroby akcyzowe są wyłączone z obowiązku oznaczania znakami akcyzy.

Wtedy, choć dalej mówimy o legalnych wyrobach akcyzowych, urzędy zaczynają stosować inny standard załatwienia sprawy, kiedy nie ma dokumentu rozliczenia akcyzy, czy też faktury ze wskazaną akcyzą (czy ten inny standard jest zasadny?).

Obecne problemy z odzyskaniem akcyzy

Dlaczego zatem pomimo obowiązującej zasady jednofazowości podatku akcyzowego, szerokiego spojrzenia na dokumenty potwierdzające zapłatę akcyzy, raptem pojawiają się wątpliwości, czy faktura od legalnego hurtownika „milcząca” w sprawie akcyzy może być w sprawie zwrotu wykorzystana?

Zakup wyrobów akcyzowych na legalnym rynku.

Wskazanie podatnika akcyzowego.

Obecne problemy z odzyskaniem akcyzy

Dlaczego przy takim przejawie „podejrzliwości” o losy zapłaconej akcyzy od wywożonych wyrobów, nie podjąć próby opodatkowania posiadacza wyrobów akcyzowych, oczywiście w trosce o Budżet Państwa?

Ta negacja faktur sprzedażowych od pośredników, równoczesny brak dostępu do akcyzowych dokumentów źródłowych, pominięcie jednofazowości akcyzy, czy to nie gryzie się z deklarowaną klientocentrycznością działań administracji skarbowej? Gdzie tu zrozumienie procesów biznesowych?

Obecne problemy z odzyskaniem akcyzy

Załatwienie sprawy wymagającej przeprowadzenia postępowania dowodowego powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej – Ordynacja podatkowa.

To po co nam termin 90-dni na załatwienie sprawy zwrotowej?

Obecne problemy z odzyskaniem akcyzy

Proces kształcenia organów podatkowych – początkowe rzęczenie faktury z informacją o akcyzie.

Różnorodny sposób załatwiania takich samych spraw (postanowienia o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia, decyzje odmawiające uznanie kwoty zwrotu).

Jak to się ma do posiadanych przez organy podatkowych mechanizmów weryfikacji?

Obecne problemy z odzyskaniem akcyzy

Próby pytań prejudycjalnych.

Czy KSeF jest szansą dla postępowań zwrotowych?

Obecne problemy z odzyskaniem akcyzy

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30 czerwca 2025r.
sygn. akt I FSK 611/22.

„Istotą problemu w sprawie bowiem, co pominął i organ podatkowy, i Sąd pierwszej instancji jest odpowiedź na pytanie, jak ma postąpić podmiot, który dokonał eksportu towaru akcyzowego nabytego nie od podatnika akcyzy (kolejny nabywca), który nie może uzyskać dokumentu, o którym mowa w art. 10 ust. 12 UPA, a dokumentu w istocie o takim charakterze żąda od niego organ podatkowy rozpatrując jego wniosek o zwrot akcyzy. Rozszerzenie interpretacją sądową podmiotowego kręgu objętego art. 82 ust. 2 i ust. 4 UPA wymaga "dostosowania" również sposobu wykazania przez taki podmiot zapłacenia akcyzy na terenie kraju albowiem podatnik nie ma narzędzi prawnych, by taki dowód przedłożyć.”

Obecne problemy z odzyskaniem akcyzy

Co dalej?

Czy możemy liczyć na wykładnię celowościową przepisów?

Czy możemy liczyć na uwzględnienie przebiegu procesów biznesowych?

Czy możemy liczyć na jednolitość postępowań, wykorzystanie 90-dni na zbadanie sprawy, klientocentryczność?

Dziękuję za uwagę